

Forumtekst

Werkstraffen voor ouders van jeugddelinquenten: (n)iets nieuws onder de zon?

Wendy De Bondt

Hoofddocent strafrecht, jeugdrecht en rechten van het kind, Universiteit Gent

INLEIDING: EEN VEELBESPROKEN VLAAMS ACTIEPLAN JEUGDDELINQUENTIE

Midden juni lanceerden de Vlaamse ministers Demir en Crevits het Vlaamse Actieplan Jeugddelinquentie. Titel 3 van dat Actieplan vertrekt van de premisse dat het vernieuwde Vlaamse jeugddelinquentierecht veel belang hecht aan de ouderlijke verantwoordelijkheid. Dat verklaart waarom punt 20 van het Actieplan niet alleen ingaat op de verschijningsplicht van ouders, maar ook op de mogelijkheid om ouders strafrechtelijk te sanctioneren. Het idee om ouders te sanctioneren wanneer er sprake is van jeugddelinquentie deed heel wat stof opwaaien. In het plan wordt toegelicht dat de jeugdrechter vandaag de bevoegdheid heeft om ouders een geldboete of gevangenisstraf op te leggen bij een zogenaamd “gemis aan toezicht” op minderjarigen die een jeugddelict gepleegd hebben. In het verlengde daarvan wordt aangegeven dat onderzocht moet worden of die reactiemogelijkheden nog moeten worden aangevuld, met bijvoorbeeld werkstraffen. Het is belangrijk om het debat daarover met de juiste informatie en de nodige nuance te voeren, rekening houdend met de mogelijkheden die vandaag bestaan en de mogelijkheden om daaraan in de toekomst te sleutelen.

1. DE GEVISEERDE BEPALING: ARTIKEL 84 JEUGDWET

De bestaande mogelijkheid waarover er in het Actieplan sprake is, zit vervat in artikel 84 van de federale Jeugdwet.¹ Volgens die bepaling kunnen ouders vandaag inderdaad een gevangenisstraf opgelegd krijgen wanneer hun minderjarige kind strafbare feiten heeft gepleegd. Het artikel bepaalt – in de variant die in Vlaanderen van toepassing is: *“In alle gevallen waarin een minderjarige een jeugddelict heeft gepleegd en welke maatregel ook tegen hem is genomen, kan, indien het feit vergemakkelijkt werd door gemis aan toezicht, degene die de minderjarige onder zijn bewaring heeft, veroordeeld worden tot gevangenisstraf van één dag tot zeven dagen en tot geldboete van één tot vijftwintig frank, of tot een van die straffen alleen, onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek en van de bijzondere wetten betreffende de deelneming.”*

Die bepaling werd vorige zomer nog aangepast aan de terminologie die in het (intussen niet meer zo) nieuwe Vlaamse Jeugddelinquentiedecreet gehanteerd

¹ Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, BS 15 april 1965, 4014 (hierna: Jeugdwet).

wordt.² Die aanpassing is overigens wat ongelukkig gebeurd, omdat het woord ‘maatregel’ ongemoeid gebleven is. Daardoor opent zich een bijkomende discussie over de toepassings sfeer van de bepaling. De woorden ‘als misdrijf omschreven feit’ die in de oorspronkelijke tekst vermeld stonden, werden vervangen door het woord ‘jeugd delict’.³ De decreetgever is echter schijnbaar vergeten dat ook het woord ‘maatregel’ op Vlaams niveau een andere invulling gekregen heeft. Waar voorheen ‘maatregel’ een koepelbegrip was, waarin alle reacties ten aanzien van jongeren vervat zaten⁴, is dat sinds de inwerkingtreding van het Jeugddelinquentie-decreet niet meer het geval. Voortaan wordt ‘reactie’ als koepelterm gebruikt voor hetzij de maatregelen hetzij de sancties opgelegd als maatschappelijk antwoord op een jeugd delict.⁵ De betekenis van ‘maatregel’ is beperkt tot “*het maatschappelijk antwoord op een jeugd delict tijdens de voorbereidende rechtspleging*”.⁶ Een ‘sanctie’ betreft “*het maatschappelijk antwoord op een jeugd delict tijdens de rechtspleging ten gronde*”.⁷ Vanuit een juridisch perspectief is het daarom belangrijk om gevoelig te zijn voor de impact van de woordkeuze in artikel 84 Jeugd wet voor het toepassings gebied ervan. Het betekent dat in gevallen waar er geen maatregelen genomen worden tijdens de voorbereidende rechtspleging, maar meteen een sanctie opgelegd wordt in de fase ten gronde, er geen gebruik gemaakt kan worden van artikel 84 Jeugd wet om desgewenst ook aan de ouders een straf op te leggen.⁸ Dat gevolg van het ongemoeid laten van het woord ‘maatregel’ leek in de zomer van vorig jaar al niet wat de Vlaamse decreetgever voor ogen had gehad, en dat gevoel wordt in het licht van de nu gedane voorstellen enkel versterkt.

Overigens moet gezegd worden dat de federale wet nog een andere gelijkaardige bepaling bevat, die evenwel in 2019 in Vlaanderen opgeheven werd.⁹ Artikel 85 Jeugd wet bepaalt dat niet alleen ouders die het misdrijf door hun gemis aan toezicht vergemakkelijkt hebben, maar ook ouders die achteraf kennelijk onverschillig zijn voor de feiten, gestraft kunnen worden. Het artikel luidt: “*De jeugdrechtsbank kan de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige, die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd, en die duidelijk onverschillig zijn voor diens criminaliteit en die weigeren de in artikel 29bis bedoelde ouderstage te volgen, of die aan diens uitvoering niet meewerken, veroordelen tot een gevangenisstraf van een tot zeven dagen en tot een geldboete van een euro tot vijftieng euro of tot een van die straffen alleen.*” De referentie naar de in onbruik geraakte ouderstage uit artikel 29bis Jeugd wet maakt dat deze bepaling in de praktijk geen toepassing kent. Aangezien er – onder andere door gebrek

² Decr. 15 juli 2022 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, met het oog op de inwerkingtreding van de gesloten oriëntatie en de gesloten begeleiding in de gemeenschapsinstellingen, *BS* 16 augustus 2022, 62.275 (hierna: Decr. 15 juli 2022).

³ Art. 15 Decr. 15 juli 2022.

⁴ In art. 37 Jeugd wet werd in algemene termen gesproken over maatregelen van bewaring, behoeding en opvoeding.

⁵ Art. 2, 17° Decr. 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, *BS* 26 april 2019, 40.831 (hierna: Jeugddelinquentiedecreet).

⁶ Art. 2, 9° Jeugddelinquentiedecreet.

⁷ Art. 2, 19° Jeugddelinquentiedecreet.

⁸ Een dergelijke interpretatie vloeit voort uit de strikte toepassing van het legaliteitsbeginsel zoals dat binnen het strafrecht vooropgesteld wordt. Het adagium *nullum crimen, nulla poena sine lege* vindt zijn grondslag in art. 2 Sw., maar zit tevens verankerd in art. 12 en 14 Gw. en art. 7 EVRM.

⁹ Art. 78 Jeugddelinquentiedecreet.

aan financiering – geen ouderstages opgelegd worden, zullen die ouderstages *de facto* nooit geweigerd worden, waardoor ouders nooit onder het toepassingsgebied van deze bepaling zullen vallen. Toch blijft het belangrijk om het bestaan van die bepaling in het achterhoofd te houden tijdens een debat over de opportuniteit om ouders in de context van jeugddelinquentie strafrechtelijk te sanctioneren. De bepaling handelt immers ook over het strafrechtelijk sanctioneren van een houding of gedraging van ouders gesteld in de context van jeugddelinquentie.

2. WERKSTRAFFEN OPLEGGEN KAN VANDAAG AL

Hoewel er in artikel 84 Jeugdwet niet expliciet verwezen wordt naar werkstraffen, is er geen reden om aan te nemen dat het een jeugdrechter niet zou openstaan om er vandaag voor te opteren om werkstraffen op te leggen in plaats van de vermelde gevangenisstraf en/of geldboete. De straffen zoals die voorzien zijn, leren ons dat artikel 84 Jeugdwet een overtreding in het leven roept, waarop een politiestraf toepasbaar is.¹⁰ Binnen het strafrecht geldt als algemene regel dat indien een feit van die aard is om door een politiestraf of een correctionele straf gestraft te worden, de rechter als hoofdstraf een werkstraf kan opleggen.¹¹ Aangezien de Jeugdwet niet expliciet vermeldt van die regel te willen afwijken, worden de bepalingen van het Strafwetboek toegepast op de misdrijven die bij die wetten en verordeningen strafbaar zijn gesteld.¹² De duur van de werkstraf die een jeugdrechter kan opleggen, bedraagt daarom 20 tot 45 uur.¹³ De mogelijkheid om een werkstraf op te leggen is dus niet zo revolutionair als misschien wel gedacht.

3. DE CONCEPTUELE LINK MET DEELNEMING

Bovendien is het interessant om de conceptuele link met deelneming mee te nemen in het debat. De manier waarop artikel 84 Jeugdwet geformuleerd is, toont een duidelijke conceptuele link met de manier waarop de medeplichtigheid bij deelneming vormgegeven wordt.

Het is wellicht nuttig om in herinnering te brengen dat in het Strafwetboek een onderscheid gemaakt wordt tussen mededaders en medeplichtigen, en dat die laatste gedefinieerd worden als onder andere zij die [...] de misdaad of het wanbedrijf hebben voorbereid, vergemakkelijkt of voltooid.¹⁴ Vooral het woord ‘vergemakkelijkt’ in die definitie verdient bijzondere aandacht, omdat artikel 84 Jeugdwet óók verwijst naar het vergemakkelijken van het misdrijf, daar specifiek door een gemis aan toezicht.

Dat het in artikel 84 Jeugdwet om een onthouding gaat – namelijk een gemis aan toezicht – is niet zonder relevantie. Een niet onbelangrijk uitgangspunt voor de

¹⁰ Overeenkomstig art. 28 Sw. *juncto* art. 1, derde lid Sw. wordt van een overtreding gesproken wanneer de politiestraf niet meer dan 7 dagen betreft.

¹¹ Art. 37quinquies, § 1 Sw.

¹² Een dergelijke redenering vloeit voort uit art. 100 Sw., dat stelt: “Bij gebreke van andersluidende bepalingen in bijzondere wetten en verordeningen, worden de bepalingen van het eerste boek van dit wetboek toegepast op de misdrijven die bij die wetten en verordeningen strafbaar zijn gesteld, met uitzondering van hoofdstuk VII (...) en van artikel 85.”

¹³ Art. 37quinquies, § 2 Sw.

¹⁴ Art. 67 Sw.

medeplichtige zoals binnen het algemeen strafrecht geconcipieerd, bestaat erin dat de medeplichtige een positieve deelnemingsdaad moet hebben verricht (Vanheule, 2007). Een deelneming door onthouding wordt in de rechtspraak maar moeilijk aanvaard.¹⁵ De enige plek waar dit redelijk vlot aanvaard wordt, is in die situaties waar de betrokkene een wettelijke verplichting had, en het vergemakkelijken gebeurde door het niet nakomen van die wettelijke verplichting. Dat standpunt werd destijds ook door de Commissie voor de herziening van het Strafwetboek (1979) verdedigd, is intussen bevestigd door het Hof van Cassatie¹⁶ en blijft ook in het huidige voorstel voor een nieuw Strafwetboek overeind.¹⁷ Om die reden lopen artikel 84 Jeugdwet en artikel 67 Sw. toch gewoon parallel. Het gaat om ouders die het misdrijf vergemakkelijken door een gemis aan toezicht, wat conceptueel gezien kan worden als het niet nakomen van de ‘impliciete’ wettelijke verplichting van ouders om toezicht te houden op hun kinderen.

Het gaat om een ‘impliciete’ wettelijke verplichting, omdat er nergens in ons recht duidelijk juridisch verankerd is dat ouders een toezichtverplichting hebben. Dat is niet onbelangrijk voor een goed begrip van het vervolg van de redenering. De bepalingen die klassiek gebruikt worden met betrekking tot die toezichtverplichting, zijn artikel 488 oud BW over het ouderlijk gezag en artikel 1384, tweede lid oud BW over de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van ouders. Die laatste bepaling stelt dat ouders aansprakelijk zijn voor de schade die hun minderjarige kinderen door hun foutieve of onzorgvuldige gedrag veroorzaken. Die aansprakelijkheid kan enkel afgewend worden wanneer ouders kunnen aantonen dat ze (1) een goede opvoeding geven of gegeven hebben aan hun kinderen én dat ze (2) voldoende toezicht gehouden hebben op hun kinderen (Vansweevelt, 2021). Uit de samenlezing van die bepalingen en de manier waarop die geïnterpreteerd worden, valt een impliciete wettelijke toezichtverplichting af te leiden.

Gelet op het bestaan van die impliciete toezichtverplichting van ouders ten aanzien van hun kinderen, kan een gebrek aan dergelijk toezicht aanleiding geven tot een deelneming door onthouding en lijkt de keuze om in artikel 84 Jeugdwet te refereren aan vergemakkelijken door gemis aan toezicht aansluiting te vinden bij de filosofie en conceptualisering van de figuur van de strafbare deelneming.

Op één punt wijkt de bepaling echter af van de klassieke figuur van de medeplichtigheid als vorm van strafbare deelneming, waardoor de bepaling wel degelijk een ander toepassingsgebied heeft. De wilsovereenstemming als constitutief element van de strafbare deelneming wordt niet behouden in artikel 84 Jeugdwet. Een fundamentele toepassingsvoorwaarde voor de klassieke figuur van de strafbare deelneming bestaat in de voorafgaande wilsovereenstemming betreffende een specifiek misdrijf.¹⁸ Een persoon kan zich maar schuldig maken aan een vorm

¹⁵ Toepassingen van de deelneming door onthouding zijn niettemin wel in de rechtspraak terug te vinden, zowel in oude rechtspraak (bv. Rb. Antwerpen 24 februari 1989, *Jurisprudentiebundel Strafrecht en Strafprocesrecht*, Antwerpen, Maklu, 1997, 201) als in recentere rechtspraak (bv. Rb. Gent 20 februari 1992, *RW* 1992-93, 305 of Cass. 26 maart 2014, *NC* 2014, 886).

¹⁶ Cass. 28 december 2010, *Arr.Cass.* 2010, nr. 544.

¹⁷ MvT bij het Wetsvoorstel 13 maart 2019 tot invoering van een nieuw Strafwetboek – Boek 1 en Boek 2, *Parl.St.* Kamer BZ 2019, nr. 55-417/1, 85.

¹⁸ Cass. 9 december 1986, *Arr.Cass.* 1986-87, 473.

van strafbare deelneming als die vooraf kennis had van een specifiek misdrijf dat gepleegd zou worden, en dat – eventueel door onthouding – zou vergemakkelijken (Vanheule, 2007). Net deze toepassingsvoorwaarde verhindert wellicht dat de klassieke figuur van de strafbare deelneming ingezet kan worden om de ouders die door artikel 84 Jeugdwet geïsoleerd worden, volgens het klassieke strafrecht te straffen. Volgens artikel 84 Jeugdwet zijn de ouders immers strafbaar, ongeacht die voorafgaande wilsovereenstemming en ongeacht hun kennis van het gepleegde misdrijf. Artikel 84 Jeugdwet straft conceptueel niet de deelneming aan het misdrijf van de minderjarige, maar het gemis aan toezicht als zelfstandig misdrijf van de ouders, los van de vraag welk misdrijf door de minderjarige gepleegd wordt en de kennis van de ouders daaromtrent.

Toch blijft de figuur van de strafbare deelneming uiterst relevant, want wanneer ouders wél op de hoogte zijn en er aannemelijk gemaakt kan worden dat er een voorafgaande wilsovereenstemming is met betrekking tot een bepaald misdrijf, dan kan er gebruikgemaakt worden van de klassieke deelnemingsbepalingen uit het strafrecht, waardoor er ook meer mogelijkheden ontstaan om werkstraffen op te leggen. De duur van de werkstraf zou in dat geval niet noodzakelijk beperkt zijn tot 45 uur, maar kan oplopen tot 300 uur, afhankelijk van de aard van het misdrijf waaraan ze deelgenomen hebben.¹⁹

4. SLEUTELN AAN DE TOEKOMST: WIE IS WAARVOOR BEVOEGD?

Alvorens te beginnen sleutelen aan deze bepalingen, is het belangrijk om zich te realiseren dat het vandaag mogelijk is om ouders werkstraffen op te leggen, hetzij op basis van het zelfstandige misdrijf in artikel 84 Jeugdwet in samenlezing met artikel 37^{quinquies} Sw. (op voorwaarde dat er een maatregel aan de jongere opgelegd werd), hetzij op basis van de medeplichtigheid in artikel 67 Sw. in samenlezing met datzelfde artikel (op voorwaarde dat aan de toepassingsvoorwaarden voor strafbare deelneming voldaan is). Met die huidige mogelijkheden in het achterhoofd kan een fundamenteel en principiële debat gevoerd worden over de wenselijkheid om werkstraffen aan ouders te kunnen opleggen, om nadien in functie daarvan te beoordelen of de bestaande bepalingen aangepast moeten worden.

Binnen de huidige praktijk zullen de geïsoleerde situaties veeleer aanleiding geven tot het opstarten van een dossier rond een verontrustende situatie.²⁰ Binnen dat juridische kader heeft een jeugdrechter de mogelijkheid om desgevallend erg aanklampend het gezin op te volgen en de ouders te ondersteunen in hun opvoedingstaak.²¹ Het nut om in dat geval terug te grijpen naar strafsancities wordt

¹⁹ Art. 37^{quinquies} Sw.

²⁰ Art. 2, 54° Decr. 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, BS 13 september 2013, 65.154 (hierna: Decreet Integrale Jeugdhulp). Een verontrustende situatie wordt omschreven als: “een situatie die de ontwikkeling van een minderjarige bedreigt doordat zijn psychische, fysieke of seksuele integriteit of die van een of meer leden van zijn gezin wordt aangetast of doordat zijn affectieve, morele, intellectuele of sociale ontlooiingskansen in het gedrang komen, waardoor het aanbieden van jeugdhulpverlening maatschappelijk noodzakelijk kan zijn”.

²¹ Overeenkomstig art. 5 Decreet Integrale Jeugdhulp is het diens missie om aan minderjarigen, hun ouders en, in voorkomend geval, hun opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit hun leefomgeving die daar behoefte aan hebben, hulp en zorg op maat te bieden die met een grote mate aan flexibiliteit aan de hulpvraag proberen te beantwoorden.

vanuit de jeugdmagistratuur sterk in vraag gesteld (Michiels, 2023). Het opheffen van artikel 84 Jeugdwet is daarom zeker niet uitgesloten, in de wetenschap dat artikel 67 Sw. toch onverkort zal blijven doorwerken wanneer ouders zich in de voorwaarden van medeplichtigheid bevinden. Het is niet ondenkbaar om tot de conclusie te komen dat enkel ouders die zich in die voorwaarden bevinden, een strafwaardige gedraging hebben gesteld.

Indien echter de Vlaamse decreetgever van oordeel is dat de doorwerking van artikel 84 Jeugdwet in de huidige vorm in Vlaanderen behouden moet blijven, dan ligt het voor de hand dat het initiatief genomen wordt om het woord ‘maatregelen’ te vervangen door het woord ‘reacties’ om de terminologie in overeenstemming te brengen met wat in het Jeugddelinquentedecreet gebruikt wordt. Het gebruik van de term ‘maatregel’ installeert een ongelijkheid tussen ouders van jongeren tegen wie een sanctie opgelegd werd, naargelang die sanctie al of niet voorafgegaan werd door een maatregel tijdens de voorbereidende rechtspleging. Desgewenst kan de Vlaamse decreetgever er ook voor kiezen om de doorwerking van artikel 85 Jeugdwet te ‘herstellen’, waardoor jeugdrechters opnieuw de mogelijkheid krijgen om ook ouders te straffen die duidelijk onverschillig zijn voor de criminaliteit van hun kinderen. Een dergelijk initiatief zal evenwel gepaard moeten gaan met het evenzeer ‘herstellen’ van de in onbruik geraakte ouderstage en zal in het verlengde daarvan wellicht ook wijzigingen vereisen in het huidige juridische kader dat de integrale jeugdhulp vormgeeft.

Het is echter niet ondenkbaar dat de ambitie uitgedrukt wordt om verder te gaan dan wat vandaag mogelijk is, bijvoorbeeld door de strafmaat voor de ouders te verhogen, of door het materiële toepassingsgebied uit te breiden of bijvoorbeeld door het gemis aan toezicht als autonoom misdrijf te weerhouden zonder dat de minderjarige ook daadwerkelijk strafbare feiten heeft gepleegd of daar (al) een reactie voor opgelegd gekregen heeft, of bijvoorbeeld door het weigeren van de ouderstage als voorwaarde uit artikel 85 Jeugdwet te schrappen. Indien de Vlaamse decreetgever van oordeel is dat op een dergelijke manier verder gegaan moet worden dan datgene wat vandaag bestaat, dan is het belangrijk om te wijzen op de impact van de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het Vlaamse niveau.

Sinds de zesde staatshervorming is Vlaanderen bevoegd voor jeugddelinquentie. Dat volgt uit de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen.²² Jeugdbescherming – als een vorm van bijstand aan personen – werd al langer gezien als een persoonsgebonden aangelegenheid, wat daarom tot de Vlaamse bevoegdheid gerekend werd. Echter, in de voormalige tekst werd de opgave van de maatregelen die kunnen worden genomen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, als een federale materie beschouwd.²³ Daarom was tot voor kort de federale wetgever bevoegd voor jeugddelinquentie. Door het schrappen van die uitzondering in de bepaling met de zesde staatshervorming komt die bevoegdheid voortaan toe aan de Vlaamse decreetgever.

²² Art. 5, § 1, II, 6° Bijz. Wet 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, *BS* 15 augustus 1980, 9434 (hierna: BWHI).

²³ Art. 5, § 1, II, 6°, d) BWHI.

Dat betekent evenwel niet dat Vlaanderen ook bevoegd is om te bepalen in welke mate ouders in de context van jeugddelinquentie strafbaar zijn, laat staan te bepalen welke straffen hen desgevallend boven het hoofd hangen. Hoewel Vlaanderen binnen de grenzen van zijn bevoegdheden inderdaad decreten kan uitvaardigen waarin de niet-naleving van Vlaamse bepalingen strafbaar gesteld wordt en de straffen wegens die niet-naleving bepaald worden²⁴, valt het straffen van de ouders, zoals voorzien in het Vlaamse Actieplan Jeugddelinquentie, daar niet onder. Een dubbele argumentatie kan opgebouwd worden. In eerste instantie wordt bij de bevoegdheidsverdeling aangegeven dat het vastleggen van de strafrechtelijke regels waarbij gedragingen die inbreuk plegen op de jeugdbescherming, als misdrijf worden omschreven en waarbij op die inbreuken straffen worden gesteld, tot de federale bevoegdheid blijft behoren.²⁵ Geargumenteed zou kunnen worden dat het gebrek aan toezicht door de ouders een inbreuk vormt op de principes van de jeugdbescherming en dat om die reden de bevoegdheid om die gedraging al of niet als een misdrijf te omschrijven een federale materie blijft. In tweede instantie kan in het verlengde daarvan een gelijklopend argument gevonden worden in plek die de regels rond ouderlijk gezag in de bevoegdheidsverdeling gekregen hebben. Immers, de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan²⁶, alsook de ontzetting uit het ouderlijk gezag en het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen²⁷ worden expliciet benoemd als federale materies. Omdat artikel 84 Jeugdwet in essentie een zelfstandig misdrijf is dat een gebrek aan ouderlijk toezicht sanctioneert, omvat die het sanctioneren van de niet-naleving van een verplichting die in federale wetgeving vervat zit. Dat sanctioneren is daarom een federale bevoegdheid. Dat het toepassingsgebied van artikel 84 Jeugdwet beperkt is tot die gevallen waarin dat gebrek aan ouderlijk toezicht tot gevolg had dat een jeugddelict gepleegd werd, neemt niet weg dat het in essentie een sanctionering is en blijft van de niet-naleving van de verplichtingen die aan het ouderlijk gezag ontleend worden. Dat betekent dat het sleutelen aan deze bepalingen – op een manier die verder gaat dan het terminologisch in overeenstemming brengen met het Vlaamse Jeugddelinquentiedecreet – niet tot de Vlaamse, maar wel tot de federale bevoegdheid behoort. Indien deze piste bewandeld wordt, zijn het niet meer de Vlaamse ministers Demir en Crevits die bevoegd zijn, maar wel de federale minister van Justitie Van Quickenborne. Gelet op de communautaire verschillen in visie rond de aanpak van jeugddelinquentie in de brede zin van het woord, die uiteindelijk tot de overheveling van de bevoegdheid aanleiding gegeven hebben, is het maar zeer de vraag of desgevallend de Vlaamse animo om de mogelijkheden om sanctionerend op te treden ten aanzien van de ouders uit te breiden, federaal voldoende steun zal vinden om een wetswijziging te bewerkstelligen.

²⁴ Art. 11 BWHI.

²⁵ Art. 5, § 1, II, 6°, b) BWHI.

²⁶ Art. 5, § 1, II, 6°, a) BWHI.

²⁷ Art. 5, § 1, II, 6°, e) BWHI.

REFERENTIES

- Commissie voor de herziening van het Strafwetboek, Verslag over de voornaamste grondslagen van de herziening, Brussel, Ministerie van Justitie, 1979, 96.
- Michiels, C., “Jeugdrechtters kritisch over plan tegen jeugdcriminaliteit: “Nog méér met beschuldigende vinger wijzen naar ouders?”, *VRTNWS* 14 juni 2023.
- Vanheule, J., “Een aantal beginselen betreffende de deelnemingsvormen, omschreven in de artikelen 66 en 67 Sw.”, *NC* 2007, 151-161.
- Vansweevelt, T., “De buitencontractuele aansprakelijkheid voor minderjarigen, rechtssubjecten onder toezicht, zaken en dieren: een blik op een mogelijke toekomst”, *TPR* 2021, afl. 1, 65-85.